

**JOŽE PAPEŽ**  
župan občine Žužemberk

# V lepem Žužemberku, kjer naj bo vse tako, kot je najbolj prav



**BISERKA KARNEŽA**  
biserka.karneza.cerjak@reporter.si

Občina Žužemberk je bila lani edina med 212 slovenskimi občinami, ki ji je uspelo ustaviti izseljevanje mladih, nimajo niti težav z nezaposlenostjo. Spodbudno je tudi to, da so med lanskoletno epidemijo organizirali pomoč vsem starejšim, ki potrebujejo prevoz. Župan Jože Papež je prepričan, da se v občini, znani po kulturnih in naravnih posebnostih, obeta še turistični razcvet: »Mnogi se za to zelo trudijo, dokaz za to je kar petdeset aktivnih društev, ki potrjujejo složnost. Ne vem, ali ima še katera občina toliko društev, ki se kosajo v tem, kdo bi bil boljši.«

**Bo držalo, da se ob vožnji po cestah, ki peljejo do Suhe krajine, zdi, da Slovenija vendarle ni tako majhna?**

Zagotovo, kajti občina Žužemberk, ki obsega 164 kvadratnih kilometrov in je tako na 34. mestu po velikosti med vsemi občinami, ima izjemno veliko občinskih in državnih cest. Najbolj pomembno je, da poskrbimo za varnost na njih, je pa seveda vzdrževanje cest, ki vodijo do 51 po vsej krajin razpršenih vasi, za občino velik strošek. Predvsem zaradi dolgih zim, ko je treba poskrbeti za posipavanje in pluzenje.

**Koliko porabite za vzdrževanje iz proračuna in koliko vam pomaga država?**

Občinski proračun znaša 6,5 milijona evrov, od tega je milijon evrov namenjenih investicijam. Ob tem naj poudarim, da sem že takoj ob nastopu županskega mandata leta 2019 podedoval velik kredit za gradnjo vrtca; zanj moramo odplačevati 400.000 evrov letno. Tako nam za naložbe ostane le še 600.000 evrov letno. Kadar je dolga in huda zima, zgolj za posipanje in pluzenje potrošimo okoli 400.000 evrov. Tako za popravilo in tekoče vzdrževanje

ostane le še 200.000, za dodatna sredstva države pa se moramo zelo boriti. Moje glavno vodilo je, da sledimo trendu sodobnih cest, zlasti varnosti. Na srečo v občini nimamo veliko nesreč, za to pa so pomembna prizadevanja Policijske postaje Dolenjske Toplice, pri čemer v ospredju niso kazni, temveč nadzor in opozorila.

**Kako upravičen je sploh dolg občine, ki ste ga podedovali iz prejšnjega mandata?**

Ob nastopu mandata res nisem niti najmanj pričakoval, da bom iz prejšnjega mandata podedoval celotno plačilo v letu 2019 dokončanega vrtca. Dolg 3,1 milijona evrov je treba vrniti v 15 letih. Vrtec je sodoben in lep, a je žal ponesrečeno izbrana lokacija. Zgrajen je bil namreč v strnjem naselju, zaradi česar morajo otroci odhajati na sprehode skozi ozke ulice. Če bi imel že prej možnost vplivanja na izbiro lokacije, bi zagotovo vztrajal pri postavitvi vrtca drugje. Ogorčen sem tudi nad tem, da je minilo komaj dve leti od izgradnje, a je že treba sanirati določene pomanjkljivosti, pritožba na izvajalca kot nadzornika pa ni mogoča, ker je preteklo dve leti in

nimamo več garancije. Za povrh imamo še obveznosti do gradnje suhokrajinskega vodovoda. Primarni vod smo zaključili, zdaj sledi še urejanje sekundarnega, kar je še dodatna investicija, ki je brez pomoči države ni mogoče izvesti.

**Ne glede na to je vrtec pomembna pridobitev za mlade, ki si snujejo družine. Drži, da je Žužemberk edina med slovenskimi občinami, ki ji je lani uspelo zaustaviti izseljevanje mladih?**

Očitno zaposleni na občini delujemo na pravi način. Dostopni smo vsem, od najmlajšega do najstarejšega občana. Dal sem navodilo, da so zaposleni stalno na voljo za nasvet in pomoč občanom, ki prihajajo iz oddaljenih krajev, ne le ob dnevih uradnih ur, kot je sicer določeno po vsej državi. Zavedamo se, da smo lahko prijazni in da občani niso zaradi nas, temveč je na nas zaposlenih, da izpolnjujemo njihove želje, predloge ... Kaj naj rečem drugega kot to, da sem seveda zelo ponosen, da smo bili lani prvi, ki nam je uspelo zaustaviti izseljevanje mladih, kar kaže, da imamo še poseben posluš zanje, v prihodnje pa se bomo trudili, da bomo zanje zagotovili dovolj zazidljivih parcel, da bodo lahko na njih gradili svoje domove in tako ostali v našem prelepem kraju. Imamo vse, kar omogoča lažje bivanje, od lekarne, pošte, zdravstvene postaje, tudi zobozdravnika. Žalosti me, ker so nam vzeli Ljubljansko banko, uspelo pa nam je dobiti dvakrat mesečno mobilno postajo banke, takrat je občanom na voljo dvigovanje izplačil in ponujanje določenih pogodb. Z dobrim poslovanjem bomo seveda lahko v prihodnjih korakih razmišljali o postavitvi banke.

**Iz Suhe krajine ljudje odhajajo na delo v Ljubljano, bližnjo Ivančno Gorico in Novo mesto, kakšne pa so možnosti zaposlitve v domačem kraju ali v samem Žužemberku kot njenem središču?**

Vsekakor je uspeh naše občine v tem, da imamo le štiriodstotno nezaposlenost in bi bila lahko celo manjša, saj nam v občini že primanjkuje delovne sile. Ljudje so zelo marljivi in raje ne čakajo na pomoč občine ali države. Želijo si sami zagotoviti premoženje, svojo prihodnost. Nekateri seveda odhajajo na delo drugam, jih pa veliko ostaja doma, saj je tu dovolj samostojnih podjetnikov, obrtnikov, ki zaposlijo po dva do tri osebe, in podjetij. Če nam bo dopuščal proračun, želimo po petnajstih letih,

FOTO: PRIMOŽ LAVRE

ko je vse zastalo, pridobiti gradbeno dovoljenje za obrtni con. Interes obrtnikov je velik in brez dvoma bo to zelo spodbudno za razvoj našega kraja.

**Kaj vse sodi med ključne investicije, ki jih seveda ne morete izvesti brez dodatne državne pomoči?**

Trenutno obnavljamo najslabši odsek ceste od Ivančne Gorice do Novega mesta skozi naselje Dvor, obnove je potreben še najbolj nevaren odsek v dolini Krke. Za 680.000 evrov vreden projekt bo zagotovljenih 75 odstotkov iz državnega proračuna. Vesel sem, da smo za obnovo še dveh cest in križišča dobili izvajalca, ki bo dela opravil za manj kot milijon evrov namesto prvotno načrtovanih dveh milijonov. Naša največja pomanjkljivost pa je seveda vodovod, smo namreč edina občina v državi, v kateri okoli 20 odstotkov ljudi še nima čiste pitne vode. Ob sušnem obdobju – prav zato se imenujemo Suha krajina – morajo kmetje celo voziti vodo iz Krke, da napojijo živino, kar je v tako urejeni državi, kot je Slovenija, nedopustno. V občini kot nosilki projekta petih občin smo zgradili primarni vod, nikakor pa ne moremo sami zgraditi sekundarnega. Za to potrebujemo pomoč države. Potrebovali bi še dodatne štiri milijone evrov, upam, da bo za to dovolj posluha.

**Katere so tiste dejavnosti, ki jih želite dodatno spodbuditi?**

Smo kmetijsko območje in kmetje pridelajo res veliko hrane, mleka, mesa in zelenjave, potencial pa vidim zlasti v turizmu, kajti naša občina je resnično zelo lepa. Imamo dolino Krke, grad sredi Žužemberka, v okviru Nature 2000 si želimo v Dvoru urediti znamenito Auerspergovo železarno. Glede na to, da gre za pomemben nacionalni projekt, naj bi sredstva okoli 2,3 milijona evrov zagotovila država. V Žužemberku se včasih mu-di 500, celo 1000 turistov dnevno! Lahko se pohvalimo, da smo bili lani po prenočitvah na četrtem mestu med dolenjskimi občinami, takoj za Novim mestom, kar me ne preseneča, če vemo, da gostom ne ponujamo le nastanitve in hrane, ampak nekaj več, krasno naravo, pristnost in prijaznost ljudi, ki tod živimo. Mnogi se za to zelo trudijo, dokaz je kar 50 aktivnih društev, ki potrjujejo složnost. Ne vem, ali ima sploh še katera občina toliko društev, ki se kosajo v tem, kdo bi bil boljši.

**Kako uspešna je prenova gradu Auerspergov v centru Žužemberka?**

Obnova se nadaljuje tudi letos in vesel sem, da se je vlada spet odločila za tako imenovani »turistični tolar« z namenom obnove dediščine. Tako bomo lahko adaptirali, kar je potrebno, po prijavi na razpisu pa dokončali dva grajska stolpa. Vsekakor

je obnova gradu za nas izjemnega pomena, saj ga obiščejo številni turisti. Lani sta bila med njimi tudi turista iz Izraela, ki sta se dopoldne mudila na Bledu, kjer sta prav tako obiskala tamkajšnji grad, popoldne pa že na gradu v Žužemberku. Povabila sta me na kavico in mi omenila, da sta bila nad gradom v Žužemberku zaradi večjega števila znamenitosti veliko bolj navdušena kot nad blejskim.

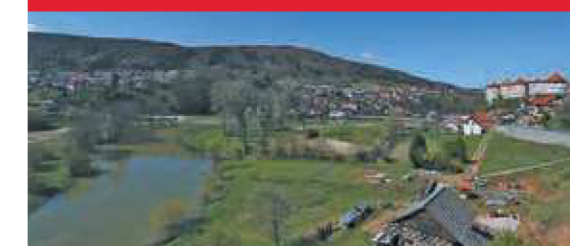
**Župan ste prvi mandat, zagotovo kdaj pa kdaj še posebno ni lahko.**

Trudimo se z reševanjem problemov in uspe nam rešiti celo, kar se je zdelo nemogoče, denimo kar 25-letni spor med sosedmi zaradi zemlje. Spor smo rešili v pol ure, zdaj pa so ti poprej sprti sosedji celo najboljši prijatelji. Naše vodilo je, če ne uspeš danes, poskusi spet jutri. Ključ do uspeha je v tem, da lahko namesto groženj marsikaj rešimo s pravilnim pristopom.

**Ste Papež in verjetno edini s tem priimkom med slovenskimi župani?**

Ko se je v predvolilnem boju slišalo iz zvočnika, da je čas za izvolitev edinega papeža med župani, se mi je posvetilo, da se to lahko uresniči. Res sem edini župan s tem priimkom v 212 občinah, nikakor pa ne pričakujem, da me občani naslavljajo z županom ali papežem. Še vedno sem raje Jože in tako bo ostalo, saj je biti župan le funkcija, sem pa seveda na to, da se pišem Papež, vendarle tudi zelo ponosen. ■

## Občina Žužemberk



SEDEŽ OBČINE: Žužemberk

ŽUPAN: Jože Papež

PREBIVALSTVO: 4702

POVRŠINA: 164 km<sup>2</sup>

NADMORSKA VIŠINA: 209 m

Suha krajina, pokrajina ob zgornjem toku reke Krke, ki sega od Muljave do Sv. Petra, Brezove Rebrji in Dobriča, ima bogato kulturno in zgodovinsko dediščino. Njeno središče je Žužemberk z gradom, pod katerim reka Krka ustvarja slikovite lehnjakove slapove oz. pregrade. Najstarejša cerkev sv. Miklavža je iz 13. stoletja, najmogočnejša cerkev sv. Mohorja in Fortunata so med vojno požgali partizani, obnovljena je bila po osamosvojitvi. Med glavnih zanimivosti krajine sodijo še cerkev sv. Neže na Lopati, ostanki rimske ceste, restavriran plavž na Dvoru, večstoletne lipe, ostanki keltskih naselji, mlinov, papirnice in usnjarne.

Vir stat. podatkov: Statistični urad Slovenije